

2025

(November-December)

SOCIOLOGY

Paper: SEC-SOC-101

Techniques of Social Research

Time: 2½ Hours

Total Mark: 60

Pass marks: 18

(The figures in the right margin indicate full marks of the questions)

1. তলৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱাঁ :

1×8=8

Choose the correct answer from the following:

(a) "Scientific Method and Social Research" গ্ৰন্থখন কোনে লিখিছিল ?
Who wrote the book "Scientific Method and Social Research"?

- i. গোডে আৰু হাট (Goode and Hatt)
- ii. ইমাইল দুৰখেইম (Emile Durkheim)
- iii. পি ভি ইয়ং (P V Young)
- iv. বি এন ঘোষ (B N Ghosh)

(b) কাক নৃতাত্ত্বিক পদ্ধতিৰ পিতৃ বুলি গণ্য কৰা হয়?

Who is considered as "The Father of Ethnographic Method"?

- i. মেক্স বেবাৰ (Max Weber)
- ii. এ. আৰ. ৰেডক্লিফ ব্ৰাউন (AR Radcliffe Brown)
- iii. ইমাইল দুৰখেইম (Emile Durkheim)
- iv. বি মেলিনস্কি (B Malinowski)

(c) সামাজিক গৱেষণা বুলিলে কি বুজা ?

What is Social Research ?

- i. কোনো এটা বিষয়ৰ তথ্য সংগ্ৰহ
The collection of facts of a given subject.
- ii. সকলো প্ৰাসংগিক তথ্য একত্ৰিত কৰা
All the relevant facts put together
- iii. যুক্তিসংগত তথ্যৰ পাৰস্পৰিক বাখ্যা

The logical arrangement of facts which mutually explain each other.

iv. প্ৰয়োজনীয় তথ্য, মানচিত্ৰ, চাৰ্ট, পৰ্যবেক্ষণ আদিৰ সংগ্ৰহ

The collection of required data, maps, charts, observation etc.

(d) "Methods in Social Research" গ্ৰন্থখনৰ প্ৰণেতা কোন?

i. পি ভি ইয়ং (P V Young)

ii. গোড়ে আৰু হাট (Goode and Hatt)

iii. ৰাম আহুজা (Ram Ahuja)

iv. কেনেথ ডি ৰেইলী (Kenneth D. Bailey)

(e) তলত দিয়া তথ্যসমূহৰ গড় হৈছে—

What is the mean of the following data?

15, 35, 25, 15, 25, 37, 35, 18, 20, 15

i. 24

ii. 23.5

iii. 14

iv. 34

(f) গৱেষণা প্ৰকল্পৰ উৎস হৈছে—

Sources of hypothesis is

i. সাধাৰণ সংস্কৃতি (general culture)

ii. সাক্ষাৎকাৰ সূচী (interview schedule)

iii. নমুনা অধ্যয়ন (case study)

iv. প্ৰশ্নসূচী (Questionnaire)

(g) প্ৰাথমিক তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হয়—

Primary data are collected

i. প্ৰত্যক্ষভাৱে (directly)

ii. পৰোক্ষভাৱে (indirectly)

iii. প্ৰথমবাৰৰ বাবে (for the first time)

iv. ওপৰৰ এটাও নহয় (None of the above)

(h) "গৱেষণা হ'ল সত্য অন্বেষণৰ বাবে কৰা পৰীক্ষা, তুলনামূলক অধ্যয়ন, পৰ্যবেক্ষণ পদ্ধতি"—
এই সংজ্ঞা কোনে আগবঢ়াইছিল?

Who defines, "Research is a systematic, controlled, empirical and critical investigation of hypothetical relations among natural phenomena".

i. কাৰলিংগাৰ (Kerlinger)

- ii. বেডমেন আৰু মৰী (Redman and Mory)
 iii. পি ভি ইয়ং (P V Young)
 iv. গোডে আৰু হাট (Goode and Hatt)

2. চমু টোকা লিখা : (যিকোনো চাৰিটা)

Write short notes on: (Any Four)

4×4=16

- (a) গৱেষণা অভিকল্প (Research Design)
 (b) প্ৰকল্প সমূহ (Hypothesis)
 (c) নৃতাত্ত্বিক পদ্ধতি (Ethnographic Method)
 (d) জৰীপ (Survey)
 (e) গৱেষণাৰ প্ৰশ্ন (Research Question)
 (f) নমুনা বাচনি (Sampling)

3. তলৰ যিকোনো তিনিটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লিখা :

Write answer any three of the following questions:

12×3=36

a) সামাজিক গৱেষণাৰ সংজ্ঞা দিয়া। সামাজিক গৱেষণাৰ প্ৰকৃতি আৰু প্ৰকাৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Define Social Research. Discuss the nature and scope of Social Research.

4+8=12

b) নমুনা বাচনি কি? সম্ভাৱিতা আৰু অনা-সম্ভাৱিতা নমুনা বাচনি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

What is Sampling? Discuss about the Probability and Non-Probability Sampling.

12

c) গুণগত গৱেষণা বুলিলে কি বুজা? গুণগত আৰু পৰিমাণগত গৱেষণাৰ মাজৰ পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

What do you mean by Qualitative Research? Mention the difference between Qualitative and Quantitative Research.

4+8=12

d) প্ৰাথমিক আৰু দ্বিতীয়ক তথ্য সংগ্ৰহৰ উৎস আৰু পদ্ধতিৰ সম্পৰ্কে চমুবাই আলোচনা কৰা।

Briefly discuss the sources and techniques of primary and secondary data.

4+6=12

e) কেন্দ্ৰীয় প্ৰবণতাৰ পৰিমাপ শব্দটোৰ সংজ্ঞা দিয়া। কেন্দ্ৰীয় প্ৰবণতা পৰিমাপৰ প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা।

Define the term "measure of Central Tendency". Discuss the

types of Central Tendency.

$$4+4+4=12$$

f) তলৰ টেবুলৰ পৰা গড়, মধ্যমা আৰু বহুলক গণনা কৰা :

12

Calculate the mean, median and mode from the following table:

Interval শ্ৰেণী ব্যৱধান	Frequency বাৰ-বাৰতা
20-24	2
24-28	8
28-32	6
32-36	12
36-40	7
40-44	6
44-48	3
48-52	3
52-56	2
56-60	1
